

NOVÉ LABYRINTY

Labyrint je lákavý a nejednoznačně interpretovatelný symbol. Nabízí věčné tajemství bloudění a hledání a také touhu po objevování skrývaného. V labyrintu svůj směr ztrácíme i nacházíme a neustále stojíme před rozhodováním, jak zvolit ty pravé cesty. Na jedné straně rozvíjí představy nekonečných obzorů, ale současně nás pohlcuje nedostatek síly nalézt cestu z věčného bludiště. V historickém kontextu symbolizuje labyrint v mnoha kulturách vnitřní pout' po rozporuplných stezkách poznání, po nichž kráčíme ve snaze dobrat se pravdy, ale znamená také hledání cesty zpět k sobě samotnému.

Právě znejistění, napětí a ambivalence viděného a tušeného jsou příznačné pro tvorbu grafika Ondřeje Michálka. Přestože v jeho práci donedávna převažovala technika linorytu, v současnosti vytváří hlubotisky umožňující větší variabilitu výrazových prostředků. V několika předchozích cyklech rozvíjí umělec lehce ironickou, někdy humornou hru s prostorem i fantazií, která však časem přechází do tajuplnějšího prostoru, který se nás však jen zdánlivě netýká. Vyprázdněná města, bezútěšné shluky podivných budov, umělé stromy tvořené nečitelnými znaky, nebo naopak scenérie nabízející lehátka k odpočinku, chtějí být metaforou projevu současného světa, parafrází jeho snadného zaplnění atributy, nad nimiž už nepřemýšlíme.

Michálkovy labyrinty jsou pak cestou do ještě hlubších vrstev postindustriální skutečnosti s její suverenitou, vzrušením, ale také s jejími úzkostmi a hledáním. Labyrintem se stávají akvadukty, zahrady, stejně jako mosty, architektury, spletité promenády nebo nečekaně se valící voda. Je to zvláštní vize fragmentů bortící se, avšak naštěstí znovu se obnovující přírody, proměn umělého světa nebo tíže, často však překonávané s podezřelou lehkostí.

Zdalo by se, že Ondřej Michálek svými většinou černobílými obrazy i názvem této výstavy vytváří metaforu bezvýchodnosti, nemožnosti nalézt cestu ven z bludiště, do kterého jsme vstoupili třeba jen tím, že jsme si připustili komplikovanost současného světa. Umění ale nemá v popisu práce jen reflektovat tuto komplikovanost (i když k ní často samo přispívá), nýbrž také vracet lidský svět k jeho jednoduché podstatě. A právě tyto dvě odlišné role Michálkova tvorba obsahuje. A pokud tato výstava návštěvníkovi nabídne, jak z bludiště, alespoň na chvíli, vystoupit a „zabloudit“ k sobě samému, pak splnila svůj účel.

Olga Badalíková